

Η ΘΕΣΜΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΔΡ. ΚΟΛΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Π.Δ. 407/80

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΔΠΘ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Το ενωσιακό οικοδόμημα είναι δημιούργημα του κράτους, όμως παραμένει εξαιρετικά ασαφής ο προσδιορισμός του τύπου της οργάνωσης.
- Αναδύεται μια νέα σύνθετη μορφή οργάνωσης που:
 - διαθέτει τα βασικά γνωρίσματα ενός «πολιτικού συστήματος, αλλά όχι κράτους», το οποίο, ενώ
 - υπερβαίνει τα όρια του συγκεντρωτικού και εδαφικά προσδιορισμένου κράτους,
 - συνυπάρχει στην εξέλιξή του με τα κρατικά πολιτικά συστήματα των χωρών μελών που το συγκροτούν.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Το ενωσιακό πολιτικό σύστημα επιφυλάσσει κεντρική θέση στο κράτος.
- Το κράτος ως φορέας της ενοποιητικής διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης:
 - μετέχει στην άσκηση της ενωσιακής εξουσίας και στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.
 - η οποιαδήποτε μεταρρύθμισή της προϋποθέτει την προσφυγή στην «εγκύρως εκπεφρασμένη κρατική βούληση».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Το κράτος ως υποκείμενο της ενοποιητικής διαδικασίας υφίσταται:
 - το αποτέλεσμα του ενωσιακού δικαίου και των ενωσιακών πολιτικών
 - τις πιέσεις για την οργανωτική και λειτουργική αναδιάταξή του, ώστε να μπορεί να διαχειριστεί αποτελεσματικά τον ρόλο του μέσα στο θεσμικό και πολιτικό περιβάλλον της ΕΕ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Η νέα μορφή διακυβέρνησης λειτουργεί ως ένας χώρος συνδιαμόρφωσης των δημοσίων πολιτικών, ενσωματώνοντας τους ενωσιακούς και εθνικούς φορείς δημόσιας εξουσίας
- Βασικά χαρακτηριστικά του πολιτικού συστήματος:
 1. θεσμικός κατακερματισμός ενός μεταβαλλόμενου, δυναμικού θεσμικού συστήματος, με κυριότερο χαρακτηριστικό την απουσία τεκμηρίου αρμοδιότητας της άσκησης της εξουσίας και συγκρούσεις των ενωσιακών οργάνων για την αύξηση της επιρροής στην πολιτική διαδικασία.
 2. τομεακή κατάτμηση των πολιτικών: οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης διαφοροποιούνται ανά τομέα πολιτικής ή και σε μικρότερα υποσύνολα.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

- Στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση διατυπώνεται ότι η Ένωση σέβεται την αρχή της ισότητας των πολιτών της και η λειτουργία της ΕΕ θεμελιώνεται:
 - στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία και την αρχή της διττής νομιμοποίησης του συστήματος (κράτη και πολίτες).

Οι πολίτες της ΕΕ εκπροσωπούνται άμεσα σε επίπεδο ένωσης στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ενώ τα κράτη μέλη στο ευρωπαϊκό συμβούλιο από τους αρχηγούς τους και στο συμβούλιο από τις κυβερνήσεις τους. Αποτυπώνεται, με αυτόν τον τρόπο, ένα είδος ομοσπονδιακής διαμόρφωσης της ΕΕ, που απαιτεί διττή νομιμοποίηση.
 - στη συμμετοχική δημοκρατία
 - στα εθνικά κοινοβούλια (εθκ), τα οποία συμβάλλουν ενεργά στην καλή λειτουργία της Ένωσης

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

- Θεσμική θέση και πολιτικός ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων (ΕΘΚ):
 1. Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που απευθύνονται στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και στο συμβούλιο κοινοποιούνται και στα ΕΘΚ
 2. Τα ΕΘΚ έχουν στη διάθεσή τους περίοδο οκτώ εβδομάδων από την επίσημη κατάθεση σχεδίου νομοθετικής πράξης στο συμβούλιο και το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο να ελέγξουν τους εκπροσώπους των κυβερνήσεών τους στο συμβούλιο
 3. Συμμετέχουν στις διαδικασίες αναθεώρησης των συνθηκών

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

Θεσμική θέση και πολιτικός ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων
(συνέχεια)

4. συμμετέχουν στην αξιολόγηση των σχετικών με τον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης πολιτικών της Ένωσης
 5. ενημερώνονται για τις αιτήσεις προσχώρησης νέων κρατών στην Ένωση
 6. αναπτύσσουν τη μεταξύ τους και με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διακοινοβουλευτική συνεργασία
- Το νέο καινοτόμο όσο και ιδιότυπο σύστημα άμεσης εμπλοκής των ΕθΚ δημιουργεί τις προϋποθέσεις και τις ευκαιρίες απεξάρτησης των Κοινοβουλίων. Δίνεται η δυνατότητα στα ΕθΚ να ελέγχουν την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

Τι είναι όμως η αρχή της επικουρικότητας;

- Η αρχή της επικουρικότητας ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης για την ευρωπαϊκή ένωση.
- Στόχος της είναι να εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατό πλησιέστερα στους πολίτες, και
- ότι διενεργούνται διαρκείς έλεγχοι ώστε να εξακριβώνεται ότι η δράση σε επίπεδο ένωσης είναι δικαιολογημένη υπό το φως των διαθέσιμων δυνατοτήτων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

- Πιο συγκεκριμένα, είναι η αρχή, δυνάμει της οποίας, η ΕΕ δεν αναλαμβάνει δράση (εκτός από τους τομείς που εμπίπτουν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα), παρά μόνο εφόσον η δράση αυτή είναι πιο αποτελεσματική από την αντίστοιχη δράση σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.
- είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία απαιτεί να μην υπερβαίνει οποιαδήποτε δράση της ΕΕ όσα είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων των συνθηκών.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

Υπάρχουν δύο σημαντικά πρωτόκολλα, προσαρτημένα στη συνθήκη της Λισαβόνας:

1. Το πρωτόκολλο αρ. 1 για το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων, το οποίο ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων σε δραστηριότητες της ΕΕ, και απαιτεί τα έγγραφα και οι προτάσεις της ΕΕ να διαβιβάζονται άμεσα στα εν λόγω κοινοβούλια, ώστε αυτά να μπορούν να τις εξετάσουν πριν λάβει απόφαση το συμβούλιο.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ

2. Το πρωτόκολλο αρ. 2 απαιτεί να λαμβάνεται υπόψη από την επιτροπή, η περιφερειακή και τοπική διάσταση όλων των σχεδίων νομοθετικών πράξεων καθώς και να προβαίνει η επιτροπή σε λεπτομερή δήλωση για τον τρόπο με τον οποίον τηρείται η αρχή της επικουρικότητας.

Το πρωτόκολλο επιτρέπει στα εθνικά κοινοβούλια να αντιταχθούν σε μια πρόταση επειδή αυτή παραβιάζει την εν λόγω αρχή.

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

❖ Ειδικές:

- προσδιορισμένες και εξειδικευμένες

❖ Δοτές:

- η Ένωση ενεργεί μόνο εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που της απονέμουν τα κράτη μέλη με τις Συνθήκες για την επίτευξη των στόχων που οι Συνθήκες αυτές ορίζουν

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ένωση διαθέτει τρεις γενικές κατηγορίες και δύο ειδικούς τομείς αρμοδιοτήτων:

- Αποκλειστικές αρμοδιότητες όπου νομοθετεί η Ένωση και τα κράτη δεν μπορούν να παρέμβουν μονομερώς.
- Συντρέχουσες αρμοδιότητες, όπου υπάγονται η εσωτερική αγορά, η γεωργία και η αλιεία, οι μεταφορές, η ενέργεια, το περιβάλλον κ.α.
- Υποστηρικτικές αρμοδιότητες, όπου νομοθετεί το κράτος και η Ένωση αναλαμβάνει δράσεις για να υποστηρίξει, να συντονίζει ή να συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών.

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Αποκλειστικές αρμοδιότητες στους τομείς:

- i. τελωνειακή ένωση
- ii. θέσπιση των κανόνων ανταγωνισμού
- iii. νομισματική πολιτική για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ
- iv. διατήρηση των βιολογικών πόρων της θάλασσας στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής
- v. κοινή εμπορική πολιτική

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Συντρέχουσες αρμοδιότητες στους τομείς:

- i. εσωτερική αγορά
- ii. γεωργία και αλιεία
- iii. μεταφορές
- iv. διευρωπαϊκά δίκτυα
- v. ενέργεια
- vi. περιβάλλον
- vii. χώρος ασφάλειας, ελευθερίας και δικαιοσύνης.

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Υποστηρικτικές αρμοδιότητες στους τομείς:

- i. προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας
- ii. βιομηχανία
- iii. πολιτισμός
- iv. τουρισμός
- v. παιδεία και επαγγελματική εκπαίδευση
- vi. νεολαία και αθλητισμός
- vii. πολιτική προστασία και διοικητική συνεργασία

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

- Η Ένωση έχει αρμοδιότητα να καθορίζει και να θέτει σε εφαρμογή την ΚΕΠΠΑ (Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας).
- Ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών αλλά και των κοινωνικών πολιτικών και της απασχόλησης ανήκει επίσης στις αρμοδιότητες της Ένωσης.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης:

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
- Το Συμβούλιο της Ένωσης
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ)
- Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- ❖ Η πρώτη Σύνοδος Κορυφής συνήλθε το 1969 στη Χάγη, μετονομάστηκε σε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 1974 και θεσμοθετήθηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ.
- ❖ Η Συνθήκη της Λισαβώνας αναγορεύει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σε αυτοτελές ενωσιακό όργανο.
- ❖ Όργανο που καθορίζει τις στρατηγικές και τις προτεραιότητες και αποτελείται από τους αρχηγούς των κρατών μελών της Ένωσης.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- Αρμοδιότητες προέδρου ΕΣ
 - ❑ Προεδρεύει και διευθύνει τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
 - ❑ Προετοιμάζει και διασφαλίζει τη συνέχεια των εργασιών του σε συνεργασία με τον πρόεδρο της επιτροπής και το συμβούλιο γενικών υποθέσεων
 - ❑ Ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έπειτα από κάθε σύνοδο του ΕΣ
 - ❑ Ασκή την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης σε θέματα που άπτονται της ΚΕΠΠΑ, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Υπατου Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ (κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας)

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το Συμβούλιο της Ένωσης

- Διαπραγματεύεται και θεσπίζει τη νομοθεσία της ένωσης από κοινού με το ΕΚ στη βάση των προτάσεων της επιτροπής
- Συντονίζει τις πολιτικές των κρατών μελών σε τομείς όπως οικονομική και δημοσιονομική πολιτική, πολιτική απασχόλησης, παιδεία, πολιτισμός κ.α.
- Συνομολογεί τις διεθνείς συμφωνίες μεταξύ της ένωσης και άλλων κρατών ή διεθνών οργανισμών

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το Συμβούλιο της Ένωσης

- Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Ένωσης από κοινού με το ΕΚ
- Διαμορφώνει (συμβούλιο εξωτερικών υποθέσεων) και εφαρμόζει την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ένωσης με βάση τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζει το ΕΣ και διασφαλίζει τη συνοχή της δράσης της ένωσης

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το Συμβούλιο της Ένωσης

Το Συμβούλιο για την αποτελεσματική λειτουργία του, συγκροτείται από δύο τύπους διοικητικών σωμάτων:

- i. Τη Γενική Γραμματεία, που απαρτίζεται κυρίως από μόνιμους κοινοτικούς υπαλλήλους, η οποία παρέχει υλικοτεχνική υποστήριξη στο έργο της Προεδρίας.
- ii. Τα προπαρασκευαστικά όργανα, δηλαδή την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (COREPER) και τις Ομάδες Εργασίας (ΟΕ), τα οποία απαρτίζονται από δημοσίους υπαλλήλους, διπλωμάτες και εμπειρογνώμονες.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- ❖ Ασκή από κοινού με το συμβούλιο τη νομοθετική εξουσία
- ❖ Ασκή δημοκρατικό έλεγχο
- ❖ Ασκή από κοινού με το συμβούλιο αρμοδιότητες σχετικά με τον προϋπολογισμό της ένωσης
- ❖ Εκλέγει τον ευρωπαϊό διαμεσολαβητή (ombudsman), ο οποίος εξετάζει τις καταγγελίες των πολιτών της ένωσης ή και νομικών προσώπων σχετικά με περιπτώσεις κακοδιοίκησης στο πλαίσιο της δράσης των οργάνων της ΕΕ
- ❖ Το Κοινοβούλιο αποτελείται από 705 ευρωβουλευτές, οι οποίοι εκπροσωπούν όλες τις χώρες της ΕΕ
- ❖ Πριν την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου η σύνθεση ήταν 751 έδρες.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- Αποτελεί κινητήρια δύναμη της Ένωσης
- Είναι θεματοφύλακας των συνθηκών
- Εκτελεί τον προϋπολογισμό της Ένωσης
- Εκπροσωπεί την ΕΕ στη διεθνή σκηνή

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

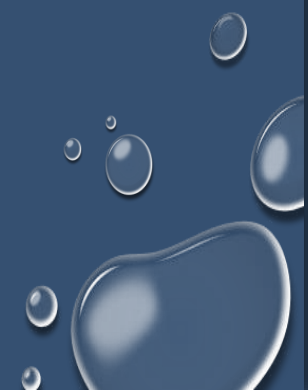
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

- Ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων και των δαπανών της ένωσης και εξακριβώνει τη χρηστή διαχείριση του προϋπολογισμού
- Βασική αποστολή του είναι η υποβολή ετήσιας έκθεσης προς την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο), καθώς και η γνωμοδότηση πριν από την έγκριση των δημοσιονομικών κανονισμών της Ένωσης

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα Συμβουλευτικά Σώματα

- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
- Επιτροπή των Περιφερειών

ΟΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Η συνήθης νομοθετική διαδικασία

- Συνίσταται στην έκδοση κανονισμών, οδηγιών ή αποφάσεων από κοινού με το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο
- Ειδικές νομοθετικές διαδικασίες
 - Διαβούλευση
 - Έγκριση

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Προνομοθετική φάση

- Καίριας σημασίας, καθώς οι πολιτικές και ουσιαστικές διευθετήσεις γίνονται πολύ πριν οι προτάσεις φτάσουν στο τελικό στάδιο της κατάθεσής τους στον ενωσιακό νομοθέτη

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Συνήθης νομοθετική διαδικασία (συναπόφαση)

- Τυπικές διαδικασίες
 - Τρεις διαδοχικές αναγνώσεις μεταξύ ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και συμβουλίου
- Άτυπες διαδικασίες
 - Τριμερείς διάλογοι ή «τρίλογοι»

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

- Η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και το θεσμικό πλαίσιο υποστήριξης της πορείας της έχουν αποτελέσει και συνεχίζουν να αποτελούν κεντρικά ζητήματα για τους μελετητές των ευρωπαϊκών σπουδών
- Ο όγκος και το εύρος των αναλύσεων που έχουν παραχθεί για την παρουσίαση, ερμηνεία και κατανόηση της οργάνωσης και λειτουργίας της ΕΕ και της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης από τις απαρχές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης μέχρι σήμερα ξεπερνούν κατά πολύ κάθε άλλη θεματική μελέτη στις ευρωπαϊκές σπουδές

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ

Η καινοτομία της «υπερεθνικότητας»

- Δεκαετία του 1960: το νέο οργανωτικό σχήμα διακρατικής συνεργασίας ορίστηκε ως «υπερεθνικό» και η έννοια της «υπερεθνικότητας» αποτέλεσε βασική συνιστώσα της διαδικασίας ολοκλήρωσης
- Συνθήκες της Ρώμης: το πλαίσιο οργάνωσης ήταν λιγότερο συνεκτικό με αναφορά στις αρμοδιότητες των οργάνων και ιδιαίτερα της επιτροπής
- Συνθήκη ενοποίησης των οργάνων (1965): ενίσχυση του πολιτικού στοιχείου

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ

Ειδικά χαρακτηριστικά της πρώτης αρχιτεκτονικής των κοινοτήτων:

- Ιδιότυπη «τριγωνική» σχέση μεταξύ Επιτροπής, Συμβουλίου και Κοινοβουλίου στη λήψη αποφάσεων
- Πρόοδος των ευρωπαϊκών πολιτικών μέσω συναινέσεων και στη βάση της «εναρμόνισης»

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ

Ειδικά χαρακτηριστικά της πρώτης αρχιτεκτονικής των κοινοτήτων:

- Ανάδειξη στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση της σταδιακής (incremental) εξέλιξης του ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου.
- Συνόπαρξη της «εναρμόνισης» με τη δυναμική της «απελευθέρωσης/απορρύθμισης» (liberalization) ως συνέπεια της ερμηνείας του ευρωπαϊκού δικαίου από το Δικαστήριο.

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ

Η αρχιτεκτονική των «πυλώνων» και τα όρια της «υπερεθνικότητας»

Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992)

- Η συνθετότητα της νέας αρχιτεκτονικής των «πυλώνων» διευκόλυνε σημαντικά την ένταξη σε αυτή και του προτύπου του «πολυμερούς συντονισμού» που υιοθέτησε η διακριτή Διακυβερνητική Διάσκεψη για την ΟΝΕ
- Με την απεικόνισή της πρόβαλε τη δυνατότητα συνύπαρξης στην ΕΕ πολλών διαφορετικών προτύπων διακυβέρνησης με σημαντικά διαφοροποιημένες αρμοδιότητες για τα όργανα της ΕΕ ανά πεδίο πολιτικής, καλύπτοντας μια από τις πιο δυναμικές περιόδους της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ

Η «ατελής» συνταγματοποίηση και οι νέες προκλήσεις στην οργανωτική λειτουργία της Ένωσης

Συνθήκη της Λισαβόνας (2007)

- Ριζική αλλαγή αρχιτεκτονικής
- Αρχιτεκτονική ανάλογη με εκείνη ομοσπονδιακών συστημάτων, καθώς στηρίζεται στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο επιπέδων διακυβέρνησης
- Προσαρμογή των αρμοδιοτήτων και των διαδικασιών που ακολουθούν τα κεντρικά όργανα της Ένωσης ανά τομέα πολιτικής
- Ενίσχυση του ρόλου των Εθνικών Κοινοβουλίων

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

- Η «διακυβέρνηση νοείται ως θεσμοποιημένοι τρόποι συντονισμού μέσω των οποίων υιοθετούνται και εφαρμόζονται συλλογικά δεσμευτικές αποφάσεις» (Börzel, 2010: 194)
- Δύο δυναμικές και αλληλοτροφοδοτούμενες διαστάσεις της διακυβέρνησης:
 - Δομές και θεσμικά πλαίσια
 - Διαδικασίες για την επίτευξη των εκάστοτε στόχων

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Τέσσερα κύρια πρότυπα διακυβέρνησης στην ΕΕ:

1. Κοινοτική μέθοδος ή υπερεθνική συνεργασία
2. Κεντρική ρύθμιση
3. Διακυβερνητική συνεργασία
4. Πολυμερής συντονισμός

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Κοινοτική μέθοδος – υπερεθνική συνεργασία

- Παράγει δεσμευτικό δίκαιο και κατά συνέπεια υποχρεώσεις και δικαιώματα για τα κράτη μέλη και τους πολίτες τους
- Αποτελεί την επιτομή της «θετικής» ολοκλήρωσης που προάγει την εναρμόνιση των πολιτικών των κρατών μελών στα νέα δεδομένα που διαμορφώνει η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση
- Την ευθύνη υλοποίησης των οδηγιών και εφαρμογής των κανονισμών και των αποφάσεων που παράγονται έχουν τα κράτη μέλη και οι εθνικές τους διοικήσεις, ενώ την εποπτεία της συμμόρφωσης ασκεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Δικαστήριο
- Το κύρος της στηρίζεται στην τήρηση των οριζόμενων από τη διαδικασία κανόνων και αρχών

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Κεντρική ρύθμιση:

- Ιεραρχικού χαρακτήρα πρότυπο που στηρίζεται στην πλήρη μεταβίβαση της αρμοδιότητας από το εθνικό επίπεδο στο υπερεθνικό
- Οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι δεσμευτικές για εκείνους στους οποίους απευθύνονται
- Για την αντίκρουση απόφασης της Επιτροπής, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να προσφύγουν στο δικαστήριο

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Διακυβερνητική συνεργασία

Συναντάται μεταξύ εθνικών κρατών σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς

- Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας
- Οικονομική και Νομισματική Ένωση
- Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

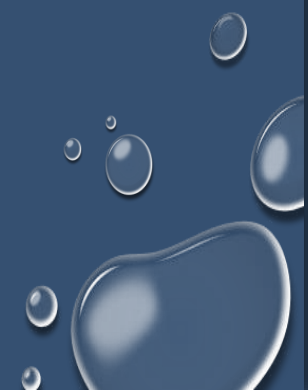
Διακυβερνητικός συντονισμός

- Έχει διακυβερνητικό χαρακτήρα και επιδέχεται πλήθος από εκδοχές προσαρμοσμένες στις εκάστοτε ανάγκες και ιδιαιτερότητες των πεδίων πολιτικής στα οποία εφαρμόζεται
- Οι εκδοχές διακυβερνητικού συντονισμού εμπεριέχουν δυνητικά διαφορετικούς βαθμούς έντασης της δέσμευσης των συμβαλλόμενων μερών, καθώς και διαφορετικής αυστηρότητας μηχανισμούς επιτήρησης

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Μορφές διακυβερνητικού συντονισμού

- Ανοικτή μέθοδος συντονισμού
- Συνεργατικός διακυβερνητικός συντονισμός
- Πολυμερής συντονισμός

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Ανοικτή μέθοδος συντονισμού

- Στηρίζεται στην επιλογή πεδίων πολιτικής και επιμέρους δράσεων, αρχικά σε επίπεδο ΕΕ, και στη συνέχεια όσα κράτη μέλη επιθυμούν να συμμετάσχουν συντάσσουν εξειδικευμένα εθνικά σχέδια δράσης
- Οι στόχοι που τίθενται σε αυτά τα σχέδια ήταν προσαρμοσμένοι στις εκάστοτε εθνικές πραγματικότητες

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Συνεργατικός διακυβερνητικός συντονισμός

- Εφαρμόζεται σε τρεις κρίσιμες για την ΕΕ διαδικασίες:
 - Ένταξη κρατών μελών στην ΕΖ
 - Ένταξη νέων κρατών μελών στην ΕΕ
 - Εναρμόνιση με το καθεστώς της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ Ο ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Πολυμερής συντονισμός

- Κεντρικό ρόλο στην οικονομική διακυβέρνηση έχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο (ευρωμάδα)
- Σημαντικός επίσης είναι ο ρόλος του ευρωπαϊκού συμβουλίου των κρατών της ΕΖ
- Ο συντονισμός επιτυγχάνεται στο πλαίσιο των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων (National Reform Programmes - NRPs) και/ή των προγραμμάτων σταθεροποίησης και σύγκλισης (Stability & Convergence Programmes - SCPS)

ΚΕΠΠΑ

Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ (ΚΕΠΠΑ) θεσπίστηκε το 1993 και έκτοτε έχει ενισχυθεί με μεταγενέστερες συνθήκες. Σήμερα, το κοινοβούλιο ελέγχει διεξοδικά την ΚΕΠΠΑ και συμβάλλει στην ανάπτυξή της, στηρίζοντας ιδίως την ευρωπαϊκή υπηρεσία εξωτερικής δράσης (ΕΥΕΔ), τους ειδικούς εντεταλμένους (ΕΕΕΕ) και τις αντιπροσωπείες της ΕΕ. Οι δημοσιονομικές εξουσίες του Κοινοβουλίου προσδιορίζουν το εύρος και το πεδίο εφαρμογής της ΚΕΠΠΑ, καθώς και τα χρηματοδοτικά μέσα που υποστηρίζουν τις εξωτερικές δραστηριότητες της ΕΕ.

ΚΕΠΠΑ

Η συνολική στρατηγική της ΕΕ προσδιορίζει πέντε προτεραιότητες για την εξωτερική πολιτική της ΕΕ:

1. Η ασφάλεια της Ένωσής μας.
2. Ανθεκτικότητα κρατών και κοινωνιών πέρα από τα ανατολικά και νότια σύνορά μας.
3. Ολοκληρωμένη προσέγγιση έναντι των συγκρούσεων.
4. Περιφερειακές δομές συνεργασίας.
5. Παγκόσμια διακυβέρνηση για τον 21ο αιώνα.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

- Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το πρόγραμμα ανάκαμψης και ενίσχυσής της στην μετά την πανδημία εποχή αποτελεί ένα κυριολεκτικά πρωτοφανές, για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, πρόγραμμα επενδύσεων, δημόσιων και ιδιωτικών. Το ύψος του προϋπολογισμού για την ερχόμενη επταετία εκτινάσσεται στα €1.850 δισ.
- 672,5 εκατ. Ευρώ από το ταμείο ανάκαμψης και το υπόλοιπο από τον πολυετή προϋπολογισμό της ΕΕ.
- Η πρόταση αυτή ήρθε μετά από πολύμηνες διαπραγματεύσεις μεταξύ των μελών της ΕΕ.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

- Ήταν μια κατεξοχήν ενέργεια οικονομικής διπλωματίας.
- Στις 27 Μαΐου 2020 η ευρωπαϊκή επιτροπή εξέδωσε πρόταση για τη σύσταση ταμείου ανάκαμψης και για τον επικαιροποιημένο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ, δηλαδή το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027.
- Μετά από μια παρατεταμένη περίοδο απραξίας και με την υγειονομική κρίση να έχει αφήσει ανεξίτηλα τα σημάδια της, η ΕΕ αποφασίζει να ενεργήσει.
- Είχε κριθεί αρνητικά για την καθυστέρησή της.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

- Οι Υπουργοί συζητούν για τον τρόπο στήριξης της μεταρρύθμισης και των επενδύσεων μέσω του ταμείου ανάκαμψης
- Οι Υπουργοί οικονομίας και οικονομικών τόνισαν ότι είναι σημαντικό να διατεθούν πόροι για τη βιώσιμη ανάκαμψη και την επίτευξη των κοινών στόχων πολιτικής, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση.
- Εξέτασαν τη σχέση του ευρωπαϊκού εξαμήνου με το σχέδιο ανάκαμψης, καθώς και την αξιολόγηση των εθνικών αναγκών σε επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις. Τόνισαν ότι θα πρέπει:
 1. Να εξασφαλιστεί ο μεγαλύτερος δυνατός αντίκτυπος
 2. Να περιοριστεί κατά το δυνατόν ο διοικητικός φόρτος
 3. Να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Μέχρι τότε είχαν ανακοινωθεί συγκεκριμένα εργαλεία που κυρίως αφορούσαν στην αύξηση των εγγυήσεων στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ώστε να μπορέσει να προσφέρει αυξημένα δάνεια, ένα μεγάλο πρόγραμμα της ευρωπαϊκής επιτροπής για την ενίσχυση της απασχόλησης, το SURE, και τη δυνατότητα πιστωτικής γραμμής από τον ευρωπαϊκό μηχανισμό σταθερότητας.
- Αυτά αντιπροσώπευαν ένα συνολικό πακέτο 540 δισεκατομμυρίων ευρώ, σημαντικό αλλά και ταυτόχρονα εξαιρετικά ανεπαρκές ως προς την αντιμετώπιση των μεγάλων επιπτώσεων της ύφεσης.
- Παράλληλα, υπάρχει και το ενισχυμένο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, που όμως είναι πρόγραμμα παροχής ρευστότητας όχι άμεσης χρηματοδότησης.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Η μορφή και κυρίως η χρηματοδότηση ενός μεγάλου «ταμείου ανασυγκρότησης» που θα αναλάμβανε τον κύριο όγκο των παρεμβάσεων. Γύρω από αυτό ήταν που είχε επανέλθει στο προσκήνιο επίμονα και το αίτημα για ευρωομόλογα, καθώς θεωρήθηκε ότι έτσι θα μπορούσαν πιο αποτελεσματικά να βρεθούν οι απαραίτητοι πόροι και γύρω από αυτό ξεδιπλώνονταν οι βασικές αντιπαραθέσεις.
- Το σημείο ισορροπίας που τελικά φάνηκε να βρίσκεται ήταν η σύνδεση του ταμείου ανασυγκρότησης με την πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (Multiannual Financial Framework - MFF) δηλαδή τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό. Ας σημειώσουμε ότι και για αυτό είχε υπάρξει μεγάλη αντιπαραθεση και διαπραγμάτευση καθώς η κομισιόν ήθελε να είναι υψηλότερος, όμως οι χώρες που έχουν μεγάλη καθαρή συνεισφορά (και οι οποίες έπρεπε να καλύψουν και το χρηματοδοτικό κενό που άφησε η αποχώρηση της Μεγάλης Βρετανίας από την ΕΕ) αντιδρούσαν έντονα.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Τη νέα πρόταση συνθέτουν αφενός το νέο πρόγραμμα ανάκαμψης με την ονομασία «νέα γενιά ΕΕ», συνολικού ύψους €750 δισ. Και αφετέρου το αναθεωρημένο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο συνολικού ύψους περίπου €1.100 δισ.
- Προβλέπεται ακόμα η ενίσχυση του τρέχοντος δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020 με €5 δισ. στην συνοχή και άλλα €5 δισ. με στόχο τη μόχλευση επενδύσεων στο πλαίσιο του μέσου φερεγγυότητας επενδύσεων.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Η έμφαση θα δοθεί στις πιο εμβληματικές από τις προτεινόμενες μεταβολές:
- Τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για το οποίο προβλέπονται €310 δισ. ως επιχορηγήσεις και €250 δισ. ως δάνεια.
- Τον μηχανισμό προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων, ο οποίος στηρίζεται στην υφιστάμενη ήδη λογική του investeu, βάσει της οποίας με μικρή δημοσιονομική επιβάρυνση επιδιώκεται η προσέλκυση πολύ μεγαλύτερων κεφαλαίων, σε συνεργασία και με την ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων.
- Το πρόγραμμα react-eu στον τομέα της συνοχής με €50 δισ. στο νέο πλαίσιο

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Ο νέος μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (recovery and resilience facility) αποτελεί τον «πρόγραμμα-φάρο», τη «ναυαρχίδα» των προτάσεων της Επιτροπής για τη «νέα γενιά ΕΕ», σε σχέση με το συνολικό ύψος του προγράμματος, αλλά και τις οικονομικές λειτουργίες που καλείται να καλύψει.
- Ο συνολικός προϋπολογισμός του είναι €560 δισ., από τα οποία τα €310 δισ. (55%) προβλέπεται να δοθούν με τη μορφή επιχορηγήσεων στα κράτη μέλη και τα υπόλοιπα €250 δισ. με τη μορφή δανείων (στα ποσά αυτά προστίθενται €864,4 εκατ. για το πρόγραμμα τεχνικής στήριξης).
- Καλύπτει δηλαδή με τις επιχορηγήσεις του περισσότερο από το 60% του συνόλου των επιχορηγήσεων του προγράμματος «νέα γενιά ΕΕ»

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Τα ποσά είναι ιδιαίτερα σημαντικά, αλλά εκείνο που καθιστά τις προτάσεις ριζοσπαστικές είναι η *προέλευση* των ποσών αυτών. Η προοπτική να δανειστεί η επιτροπή στις διεθνείς αγορές αυτά τα υπέρογκα ποσά και να τα επιστρέψει ουσιαστικά στις νέες δημοσιονομικές περιόδους μετά το 2027 και μέχρι το 2058, διότι δεν προβλέπεται καμιά αμοιβαιοποίηση υφιστάμενων ή και μελλοντικών εθνικών χρεών, ούτε καν από κοινού δανεισμός.
- Δεν δημιουργούνται ευρωμόλογα (η πρόταση για τη δημιουργία των οποίων από τους 9 ηγέτες δεν έπεσε απλώς στο κενό, αλλά ίσως επέτεινε μια πόλωση που δεν ωφέλησε τη δεδομένη στιγμή), αλλά στην πραγματικότητα μεταφέρεται μια τεράστιας σημασίας αρμοδιότητα στην ένωση, η οποία θα μπορέσει προφανώς και στο μέλλον να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών δημόσιων αγαθών.
- Οι δαπάνες θα καλυφθούν από *μελλοντικά* έσοδα, τα οποία μάλιστα δεν θα προέρχονται απευθείας από τους εθνικούς προϋπολογισμούς αλλά από νέους πόρους που θα προτείνει αργότερα η επιτροπή, οι οποίοι θα «μπορούσαν να περιλαμβάνουν» έναν νέο ίδιο πόρο που βασίζεται στο σύστημα εμπόριας εκπομπών, έναν φόρο σε σχέση με τον άνθρακα, έναν φόρο σε σχέση με τη λειτουργία μεγάλων εταιρειών, ή και έναν νέο ψηφιακό φόρο.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι οικονομίες τους θα προβούν στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, με αποτέλεσμα να γίνουν πιο βιώσιμες και ανθεκτικές.
- Προκειμένου να λάβουν στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τα κράτη μέλη πρέπει να καταρτίσουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στα οποία θα καθορίζονται τα μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά τους προγράμματα έως το 2026.

Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 σύνολο κονδυλίων ανά τομέα*

	<i>ΠΔΠ</i>	<i>NextGenerationEU</i>	<i>ΣΥΝΟΛΟ</i>
1. Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία	132,8 δισ. ευρώ	10,6 δισ. ευρώ	143,4 δισ. ευρώ
2. Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	377,8 δισ. ευρώ	721,9 δισ. ευρώ	1 099,7 δισ. ευρώ
3. Φυσικοί πόροι και περιβάλλον	356,4 δισ. ευρώ	17,5 δισ. ευρώ	373,9 δισ. ευρώ
4. Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων	22,7 δισ. ευρώ	—	22,7 δισ. ευρώ
5. Ασφάλεια και άμυνα	13,2 δισ. ευρώ	—	13,2 δισ. ευρώ
6. Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος	98,4 δισ. ευρώ	—	98,4 δισ. ευρώ
7. Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση	73,1 δισ. ευρώ	—	73,1 δισ. ευρώ
ΣΥΝΟΛΟ ΠΔΠ	1 074,3 δισ. ευρώ	750 δισ. ευρώ	1 824,3 δισ. ευρώ

Όλα τα ποσά είναι σε δισ. ευρώ, σε σταθερές τιμές του 2018. Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Κατανομή του μέσου NextGenerationEU

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RFF)	672,5 δισ. ευρώ
<i>εκ των οποίων, δάνεια</i>	360 δισ. ευρώ
<i>εκ των οποίων, επιχορηγήσεις</i>	312,5 δισ. ευρώ
ReactEU	47,5 δισ. ευρώ
Ορίζων Ευρώπη	5 δισ. ευρώ
Πρόγραμμα InvestEU	5,6 δισ. ευρώ
Αγροτική Ανάπτυξη	7,5 δισ. ευρώ
Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (TAM)	10 δισ. ευρώ
RescEU	1,9 δισ. ευρώ
ΣΥΝΟΛΟ	750 δισ. ευρώ

Πηγή: Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη, σύμφωνα με το Ν. 2121/1993 και τη διεθνή σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975)